

Menišijski “ménage” ali jesenska aktivnost ob Košelevki

Jan Gojznikar in Matija Mlakar Medved

“Na Kešo ... Kološe ... Kovešelko?” je prvi avtor tega besedila zaman poskušal odgovoriti na vprašanje “Kam pa greva, Jan?”, ki mu ga je zastavil mlajši soavtor. Govora je o jami Košelevki, ki se skriva v osrčju severne Menišije, v dinarskem gozdu – tja sva se namreč odpravila po soglasni ugotovitvi, da bi bilo zanimivo še pred ohladitvijo ozračja obiskati katero izmed mnogih slovenskih jam v gozdu. 8. 9. 2020 sva se na hitro organizirala in že brzela po avtocesti iz Ljubljane, hribovitemu svetu v trikotniku med Vrhniko, Logatcem in Borovnico naproti.

Ob prihodu sva z zadovoljstvom ugotovila, da gre za sicer relativno kratko, a na videz obetavno jamo z dokaj lepo “zamrežljivim” vhodom. Najprej sva na hitrem dnevnem pregledu iz dremeža prebudila dva mala podkvnjaka (*Rhinolophus hipposideros*), nato pa z eno mrežo mrzlično zaprla jamski vhod, drugo pa bolj kot ne improvizirano razpela kar pod drevesnimi krošnjami. In čakala. Ter čakala. In čakala. In še čakala.

Ko so jamo v večernih urah zapustili mali podkvnjaki, je namreč nastopilo zatišje – v relativni tišini (no, ja, ali pa tudi ne, vendar več o tem kasneje) sva tako presedela prve ure noči in že začela po malem obupavati. Najinega razpoloženja ni izboljšal niti pobegli navadni ali ostrouhi netopir (*Myotis myotis/oxynathus*), ki se je slabi dve uri po sončnem zahodu za nekaj trenutkov abotno pozibal v mreži, nato pa tik pred konicami najjinih prstov z nesluteno spretnostjo smuknil v jamske globine. Vendar sva s potrpežljivim sedenjem in vzdihovanjem vendarle dočakala prve goste.

SLIKA 20. Velikouhi netopir – najdba, ki sva se je še posebej razveselila (foto: Matija Mlakar Medved).

SLIKA 21. Še ena izmed na gozd vezanih vrst - resasti netopir (foto: Matija Mlakar Medved).

Najine mreže so tako v nadaljnjih urah z obiskom počastili nekaj resastih (*M. nattereri*, Slika 21), vejicatih (*M. emarginatus*) in en širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*). Pravo nagrado pa so predstavljali štirje velikouhi netopirji (*Myotis bechsteinii*, Slika 20) – s temi gozdnimi postavneži se prvi avtor prispevka ni srečal že od leta 2017! Zanimivo, da so bili prav vsi ujeti netopirji samci, in, sodeč po nabreklih modih ter obmodkih, skoraj vsi spolno aktivni. Hudomušno sva sklenila, da sva nepopravljivo pokvarila njihovo večerno izkušnjo v “Košelevka Gentlemen’s Clubu” ...

Mreženje je postreglo z lepim naborom gozdnih vrst, ki so v mrežo kapljale v obvladljivih časovnih razmikih, tako da se nisva pretirano pretegnila – takšnega mreženja bi si včasih kje drugje lahko le želeli. Ob tem pa se lahko na hitro dotakneva še fenomena relativne tišine, ki sva ga omenila že prej. Najinemu molku navkljub ali pa ravno zaradi njega so za pravi “džumbus” poskrbele kar gozdne živali. Ves večer je po okoliških lesovih namreč donelo diskutabilno mogočno (mnenja o njegovem zvenu so med avtorjema prispevka deljena) rukanje razvnetih jelenjih samcev (*Cervus elaphus*), ki so jih za intermezzo, kadar so ti za moment počili, s pihanjem, praskanjem, golčanjem, sikanjem, grgotanjem ali kakorkoli že naj opredelimo ta cvilež, dopolnjevali preštevilni polhi (*Glis glis*). Miru niso dale niti ptice. Najprej naju je osupnil zadovoljno regljajoči kvakač (*Nycticorax nycticorax*), sicer vodni ptič, očitno na selitveni trasi čez kraške gozdove Menišije, nadaljnje dogajanje pa sta popestrili obe predstavnici rodu *Strix* – manjša lesna sova (*S. alluco*) in njena zajetnejša kolegica kozača (*S. uralensis*), ki je prvo z glasnim kravalom napodila v drugorazredne krošnje.

Netopirske najdbe, začinjene s pridatki hormonsko živahnega gozdnega življa, so več kot poplačale najin obisk. Zadovoljna in utrujena sva se počasi odpravila domov in cesto k sreči obvladala nekoliko bolje kot mlada košuta, ki se je v soju najinih dolgih luči na gladkem asfaltu uspela prav nerodno spotakniti in obsedeti na svoji beli riti. Koleše ... ne, pardon, Košelevko bo vsekakor vredno še kdaj obiskati!